WASHINGTON

I чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 198. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ЖОВТНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 17, 1962 No. 198. VOL. LXIX.

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА ПРЕДМЕТОМ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

Бостон. — 15-го жовтня колишній президент Д. Д. Айзенгавер віз виборчу кампанію в користь республіканських кандидатів до Конгресу, промовляючи в Гартфорді, Коннектикат, та в Бостоні, Массачусетс. Айзенгавер заявив, що він не думав порушувати в своїх промовах проблем закордонної політики, але мусить тепер це робити, коли президент Кеннеді сам почав говорити про закордонні проблеми, твердячи в стейті Пенсилвенія, що під час „8-річного урядування республіканців наша закордонна політика безцільно плила за течією". Айзенгавер назвав дотеперішню закордонну політику уряду през. Кеннеді такою, що її вислідн є понурі, і що „прикро є про неї говорити". Айзенгавер заявив, що під час 8-річного урядування його уряд не „втратив ані одного цаля території в користь тиранії", і що не було „ніякого зрікання ані жадного компромісу і відступу від наших засад". „Не було тоді будування жадних мурів, не було загрози від чужих баз, що їх побудовано". Колишній президент домагався, щоб американський амбасадор в Об'єднаних Націях Адлей Стівенсон говорив „ясніше і рішучіше". З іронією висловився Айзенгавер про „тупу й аровантну" виборчу кампанію Президентового брата Едварда Кеннеді, який старається про пост сенатора в стейті Массачуссетс. У Гартфорді Айзенгавер говорив про „софістичну" політику уряду Кеннеді, яка в ділянці економіки може довести до того, що треба буде „бушелового коша долярів на те, щоб купити буханку хліба". Айзенгавер віз виборчу кампанію в користь Джорджа Кебота Ладжа і Джана А. Волпа з яких перший кандидує на сенатора, а другий на губернатора в стейті Массачуссетс; в стейті Коннектикат він підтримував кандидатуру Джана Д. Алсопа і конгресмена Гораса Сілі Бравна, які стараються про губернаторське та сенаторське становища. Кеннеді твердив 20-го вересня в Гаррісбургу, Па., що він від під час 20-місячного урядування таку закордонну політику, яка була твердою і причинилася до розв'язки деяких проблем. Айзенгавер сказав, що це дійсно було новиною для всіх тих, які слідкують за розвитком закордонних подій і не бачили рішучости ні успіхів в закордонній політиці. Айзенгавер твердив, що Кеннеді не має слушности, коли говорить про те, що республіканський уряд ігнорував проблему Латинської Америки. Колишній президент заявив, що історія оцінить його діяльність і тому він не думає себе обороняти від закидів Кеннеді, але Айзенгавер мусить взяти в оборону своїх співробітників, які працювали в ділянці закордонної політики. Айзенгавер промовляв в Бостоні до 6.000 осіб, які заплатили по $100 за обід. Його промову передавали і через телевізійні станції. Айзенгавер назвав виборчі промови Едварда Кеннеді „арогантними" тому, що той кандидат обіцяє виборцям, що „він може більше зробити у Вашингтоні для Массачуссетс". Айзенгавер говорив про те, що Едвард Кеннеді не має потрібних кваліфікацій на сенатора.

Колишній президент Д. Д. Айзенгавер промовляє

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ВІДБУВ СВОЇ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Джерзі Сіті, 15-го жовтня 1962. — В приміщенні головної канцелярії УНСоюзу відбулися чергові наради Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, на яких обговорено та вирішено різні фінансові та організаційні справи. В нарадах взяли участь: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника інж. Степан Куропась і головний касир Роман Слободян. Неприсутніми були: заступниця головного предсідника Анна Герман, яка була перешкоджена недугою, та головний секретар д-р Ярослав Падох, який є на вакаціях і хвилево перебуває в Німеччині. Головний касир Роман Слободян подав у своєму звіті точні дані про нові інвестиції УНСоюзу в бондах і морґеджах на загальну суму $649,766.00. В звітовому часі відпродано зі значним прибутком відкликані бонди на суму $258,265.00. Після прийняття до відома пороблених інвестицій та затвердження предложених до остаточного полагодження морґеджів розглянено ряд одержаних аплікацій на уділення нових морґеджів. Головний касир Роман Слободян предложив детальний звіт приходів та розходів підприємства вакаційної оселі „Союзівки" за дев'ять місяців 1962 року. Стверджено, що оброти оселі „Союзівки" за дев'ять місяців цього року були вищі в порівнянні з попереднім роком, та що вони виказали збільшення приходів на 6 до 7 процентів. Екзекутива узгіднила пляни дальшої праці над викінченням павільйону і апробувала викопання криниці для кращого постачання води на „Союзівці". В організаційних справах намічено проголосити посилення цьогорічної кампанії, в якій був застій після конвенції та під час вакаційних місяців, і вирішено звернутися з закликом до всіх союзовців, особливо до конвенційних делегатів та відділових урядовців, щоб вони попрацювали над виконанням поставленої мети 6,000 членів у 1962 році, 25-ої ювілейної конвенції. Порушено теж потребу підшукання постійних організаторів для теренів, де справа приєднування членів не стоїть на відповідному рівні, і вирішено поробити в цій справі потрібні заходи. В зв'язку з цим дискутовано справу активізації союзової молоді, нового видання брошурки „Фактів про УНСоюз" з модерним і легким до читання текстом, та інші можливості покращання праці над приєднуванням нових членів. На порядку нарад були теж справи наладнання припізнених розрахунків декількох відділів, секретарі яких через різні перешкоди вже деякий час надсилають розчислення зі значним спізненням. Вкінці оживлених нарад над організаційними справами, про які звітував головний предсідник Йосип Лисогір, та до яких подавав свої пропозиції заступник гол. предсідника інж. С. Куропась у висліді своїх поїздок по осередках УНСоюзу, головний предсідник подав до відома, що вже наспіло до головної канцелярії 465 замовлень на перший том Енциклопедії Українознавства англійською мовою з повною або половинною передплатою. Наради закрив головний предсідник Йосип Лисогір після вичерпання порядку засідання о год. 2.45 по полудні.

БЕН БЕЛЛА У ВАШИНГТОНІ

Альжирський прем'єр Бен Белла розмовляє з державним секретарем ЗДА Д. Раском перед прийняттям, влаштованим у Державному Департаменті.

У ВАШИНГТОНІ РАДЯТЬ НАД БЕРЛІНСЬКОЮ КРИЗОЮ

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск і західньо-німецький міністер закордонних справ д-р Гергард Шредер нараджувались в минулий понеділок 15 ц.м. понад дві години, після чого продовжували ці наради за „діловою вечерою". У тих нарадах брали участь також високі урядовці обох міністерств закордонних справ, включно з колишнім американським амбасадором в Москві Лювелленом Томпсоном та німецьким фахівцем від комуністичних справ Альбертом Райнкемаєром. Про зміст тих нарад сказано тільки, що Берлінську проблему дискутовано „з усіх аспектів і з великими подробицями". Про характер нарад сказано лише, що вони велись „в атмосфері сердечности й одвертости". Як одну з нових ідей, що виринули на тій конференції, була та, щоб в евентуальних переговорах з Москвою вимагати обов'язково свободи комунікації з Західнім Берліном не тільки для військовиків, але й цивільних німців з Західньої Німеччини. Ця думка постала внаслідку погроз збоку східньо-німецьких комуністів, що коли вони дістануть від Москви „суверенну" контролю над шляхами доступу з Заходу до Західнього Берліну, то кожний, хто їхатиме туди, буде обов'язаний мати східньо-німецьку візу. Приїзд західньо-німецького міністра закордонних справ до Вашингтону, заповіджений приїзд на 7-го листопада канцлера Аденауера (див. редакційна стаття на цю тему в сьогоднішньому числі „Свободи") та ціла низка заяв в справі Берлінської кризи з уст різних найавторитетніших американських речників схвилювали, видно, кремлівських можновладців, бо на цю тему появилась велика стаття в „Правді", в якій таврується „крик американців" про воєнну загрозу з приводу Берліну. Стаття „Правди" має таку тенденцію, що ніби ніякої воєнної загрози нема. Проте водночас повторяється конечність „негайної" розв'язки Берлінської проблеми за совєтською рецептою. Але західні коментаторо звертають увагу, що тепер „Правда" промовчала погрозу Хрущова, що в листопаді цього року СССР підпише з Східньою Німеччиною сепаратний „мировий договір". Західня преса не прив'язує великої ваги до того ніби злагідненого тону статті у „Правді", пригадуючи, що це привична тактика большевиків: сперш кричати, вимагати й погрожувати, — робити відворот, коли вони стрічають рішучий спротив, та завертати назад до давніх погроз і викликати нові штучні кризи в трохи пізнішому часі.

ПРОКУРАТОР ВИМАГАЄ ДОСМЕРТНОЇ В'ЯЗНИЦІ ДЛЯ СКРИТОВБИВНИКА СТАШИНСЬКОГО

ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО МАВ БУТИ ДАЛЬШОЮ ЖЕРТВОЮ

Карльсруге, Західня Німеччина. — В понеділок 15-го жовтня ц. р., після закінчення переслухань у процесі проти большевицького агента Богдана Сташинського, вбивника сл. п. д-ра Л. Ребета і Ст. Бандери, західньонімецький прокуратор виступив з вимогою засудити Сташинського до найвищої міри покарання в Західній Німеччині, значить на досмертну в'язницю. Крім того домагався покарати Сташинського ще додатковими трьома роками в'язниці за його шпигунську діяльність на терені Західньої Німеччини, до якої він признався і під час слідства і під час процесу.

Скритовбивник Б. Сташинський у своїх зізнаннях перед судом, зложених минулими днями, розказував між ін. про свої вагання, суперечності з зверхніми офіцерами КГБ та про пляни втекти на Захід. Він, одначе, не уточнював цього, розповідаючи про свою боротьбу за дозвіл одружитися з Інґе Поль.

„Нагородження мене орденом Червоного прапора — сказав Сташинський, — не втішило мене. Я поставився до цього байдуже. Одержавши документи на виїзд до Москви, я поїхав через Варшаву, де мене зустрів знаний уже мені з попереднього перебування в Москві каґебіст. Він мені сказав, що дальших акцій для мене не передбачається, поки суспільство Заходу не заспокоїться. В міжчасі я маю пройти дальший вишкіл і вивчити англійську мову".

„Десь коло 5 грудня мене запросили до головної кватири, де я мав дістати орден. Мене супроводили Георгій Авксентьєвич і Алексєй Алексєєвіч. Шелепін прийняв нас стоячи і відчитав грамоту про нагородження мене бойовим орденом червоного прапора, підписану Ворошиловим і Георгадзе. Далі Шелепін розпитував мене докладно про те, як я виконав атентат на Бандеру, перепитуючи кожну дрібницю. В тій розмові я сказав, що хотів би оженитися з німкою, яку вже більше як два роки знаю. Про це я вже говорив раніше з моїми зверхниками, але дістав відмову. По певних ваганнях Шелепін дав мені на одруження згоду, і я почав підготовлятися до весілля".

Сташинський від самого початку процесу старається представити себе дуже ніжною і навіть сантиментальною людиною. Він не сказав, що боровся за одруження з Інґе Поль із любови до неї, але з розповіді його такий висновок мусів бути зроблений.

Шелепін дав йому дозвіл одружитися з певними передумовами. Він мусів поступово втягнути жінку до співпраці в КҐБ. Він мусів казати їй, що працює в таємній поліції совєтської зони Німеччини, але аж в Москві заявити, хто він є в дійсності. Сташинський зробив інакше: він розказав Інґе про все зразу, і вона порадила йому втікати на Захід. На таку втечу він не був тоді готовий, але це було початком його рішення. Інґе Поль погодилася „грати з ним разом в театр".

У Москві вони розмовляли лише поза домом про свої особисті справи і пляни. Часами, одначе, жінка не втримувалась і висловлювала в їхньому мешканні своє незадоволення з умов життя в Москві. Коли певного дня Сташинський „полюючи" на блощиць, відкрив у мешканні мікрофон, обоє вони злякались. Після того він помітив, що КГБ змінив до нього наставлення і вже відкинув плян вислати його з жінкою на Захід, а плянував дати йому інші завдання. Коли жінка завагітніла, йому пропонували вагітність перервати. На це Сташинський не погодився, і жінку відпустили до Берліну до батьків.

В 1961 році новий зверхник Сташинського почав робити спроби наладнати знову захитані відносини між Сташинським і КҐБ. Його послали вчи-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Альжирського прем'єра прийнято у Вашинґтоні з великою парадою

Вашингтон. — Альжирського прем'єра Ахмеда Бен Беллу прийнято в минулий понеділок 15 ц. м. у Вашингтоні з великими почестями. Перед Білим Домом музика грала альжирський національний гимн, що його навчились з присланої з Альжиру платівки, бо нот не було, — з малої гарматки віддано 21 стріл, почесна ґвардія стояла на струнко, а військові сурмачі трубіли з бальконy Білого Дому. Президент вітав Бена Беллу, як голову держави. Бен Белла у своїй короткій промові підкреслив, що альжирці не забули, що Дж. Ф. Кеннеді ще як сенатор підтримував домагання альжирців щодо державної самостійности та що у важких днях терору безпосередньо перед проголошенням самостійности Америка прислала голодуючим арабським мешканцям міста Альжиру харчі і ліки. Бен Белла знову підкреслив політику невтральности Альжиру. Президент Кеннеді заявив, що Альжир може відіграти велику ролю не тільки в африканських, але й загальних міжнародних справах. Бен Белла був на обіді в Білому Домі. Він прибув туди в товаристві альжирського закордонного міністра Мохаммеда Кемістрі, представника в Об'єднаних Націях Абделькадера і давнього репрезентанта Альжиру в Америці Мохаммеда Язіда, який тепер є членом альжирського парляменту. Всі вони говорять по-французьки. Тепер не говорено про економічну допомогу Америки для Альжиру, але Мохаммед Язід приїде до Америки спеціяльно в цій справі в наступному місяці. Альжирський прем'єр Ахмед Бен Белла поїде просто з Вашингтону з візитою до свого „приятеля" Фіделя Кастра на Кубу.

Президент конферував з Стівенсоном про Конго

Об'єднані Нації. — През. Кеннеді, зупинившись в Ню Йорку в дорозі з Боффало до Вашингтону, викликав спеціяльно на півторагодинну розмову американського амбасадора Адлея Стівенсона, який був на „вікенді" в Райнбеку, Н. Й. Ціллю тієї окремої розмови було Конґо, при чому Президент інформувався в Стівенсона про останні вісті, які наспіли з Конґо, що ніби тамошні можливості внутрішньої стабілізації покращали. За твердженням газет американська дипломатія та африканські репрезентанти в Об'єднаних Націях дістали вістки, наче б президент Катанґійської провінції, Мойсе Чомбе, схиляється врешті поважно до злагоди з центральним конґолійським урядом Сиріля Адулі, що його підтримує Америка. В минулому тижні генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант нараджувався з своїм офіційним т. зв. Дорадчим Комітетом у справах Конґа, при чому він з'ясовував плян економічного бойкоту і бльокади у відношенні до Катанґи, щоб примусити впертого катанґійського президента до поступок. В цій справі мала бути склйкана Рада Безпеки, але ситуація ніби настільки поправилась, що сам У Тант має проголосити офіційно добрі вигляди для внутрішньо-політичної консолідації і стабілізації відносин в Конґо.

Американський Леґіон проти політики уряду в справі Куби

Ляс Веґас, Невада. — Американський Леґіон на своїй 44-ій крайовій Конвенції прийняв резолюцію в справі підтримки президента Кеннеді щодо Берліну, але конвенція ухвалила гостру резолюцію проти політики, яку Президент веде в справі Куби. В цій резолюції говориться про те, що з жалем приймається до відома, що уряд не повів гострішої акції в справі Куби. Американський Леґіон рекомендує урядові вжити всіх можливих засобів, щоб зліквідувати комунізм на Кубі. Треба дати допомогу кубинським втікачам та допомогти їм зорганізувати свій уряд. У відношенні до Куби треба повести якнайгостріші економічні санкції. В інших резолюціях Американський Леґіон домагається: 1. Підтримки Конґресу Палатній Комісії, яка досліджує протиамериканську діяльність. 2. Запевнити допомогу уряду тим організаціям, які поборюють комунізм, 3. Треба навчати молодь про основні демократичні засади, на яких основуються ЗДА. 4. Конґрес повинен ухвалити закон про те, щоб можна було легко поборювати акти саботажів під час миру. 5. Леґіон підтримує молитву в публічних школах, хоч Найвищий Суд ЗДА уважає її протиконституційною.

Кубинські революціонери затопили човен Кастра — СССР „протестує"

Об'єднані Нації — Кубинські тікачі-революціонери, які проте не оперують проти режиму Фіделя Кастра з американського терену, тільки з їхньої бази на островах Багама, заатакували в минулу неділю і затопили кубинський військовий човен, що його кубинський уряд в офіційному комунікаті називає „розвагови", а америк. преса окреслює, як військовий стежний кораблик. З-посеред чотирьох членів залоги кубинського човна — два мабуть, потонули, коли хотіли доплисти власними силами до берега. Двох інших, ранених, підібрав британський корабель, від якого американський гелікоптер перевіз їх до шпиталю в Міямі. Однак напасники, що їх було шість, так само шукали схоронища на Кей Саль і відтіль військова прибережна сторожа ЗДА перевезла їх до Маямі на переслухання. Одинаково діяльність кубинських революціонерів на Карібських водах довкола Куби, як і американські репресійні заходи проти чужинецьких кораблів, що везуть торгівлю з Кубою, викликають сильне схвилювання й „обурення" британських корабельних компаній, які натискають на уряд Мекміллена, щоб той інтервеніював у Вашингтону. Так само СССР заклав офіційний „протест" проти засеквестрування в Порто Ріко на британському вантажному кораблі 90.000 мішків цукру, що їх везено до СССР.

Між Індією і Пейпінґом щораз гірші взаємини

Гонґ Конґ. — Індія і комуністичний Китай знову взаємно обкидують одні одних закидами аґресії, імперіялізму та провокування війни. Індійський прем'єр Неру заявив, що Індія мусить звільнити свою територію, себто північно-західні провінції, від комуно-китайської інвазії, знову ж китайські комуністи в своєму офіційному органі „Єнмін Їх Пао" твердять, що їхні війська не переступили так званої лінії МекМагона, що її Індія визнає за кордон з Китаєм та якої Китай не признає, як ніби накинену британцями кордонну лінію. Наприкінці минулого тижня між індійськими і китайськими прикордонними частинами прийшло до кривавого зудару, в якому ніби було 33 вбитих китайців та 17 індійців. Це була найбільша сутичка від часу існування самостійної Індії та приходу комуністів до влади в Китаї. Обидві сторони одна одній закидають провокацію і зачіпливу акцію. Навіть відомий комунофіл індійський міністер оборони Крішна Менон заявив, що „китайські комуністи не мають що робити на індійській території" та що їх треба відтіль вигнати, якщо не хочуть відійти добровільно.

В АМЕРИЦІ

• Колишній президент Д. Д. Айзенгавер 14-го жовтня відзначав 72-річчя з дня свого народження на своїй фармі в Геттисбургу, Па. Айзенгавер був на Богослужбі в церкві, а пізніше разом із дружиною поїхав до свого сина підполковника Джана Айзенгавера, де перебув день в колі своєї родини.

• Пані Ф. Д. Рузвелт і надалі залишається в шпиталі Колюмбійського Презвітеріянського Центру в Ню Йорку і не почувається добре, бо має трохи зависоку температуру. 11-го жовтня вона відзначила 78-річчя свого народження.

• Секретар оборони Роберт МекНамара, промовляючи на зборах Товариства Прихильників Армії, хвалив колишнього президента Д. Д. Айзенгавера, як великого вождя і як інноватора в змаганнях до роззброєння. Він сказав, що шеф штабу Джордж С. Маршалл добрий вибір зробив, коли запропонував президентові Рузвелтові найменувати Айзенгавера на головного команданта збройних сил союзників.

• 11-го жовтня президент Кеннеді підписав закон про повновласті для президента зменшувати мито від імпортованих товарів. Американські робітники, які втратили б працю внаслідок діяння нового торговельного закону, мають дістати відповідну допомогу.

• Віце-президент Ричард М. Нікcон побоюється того, що виборці можуть не орієнтуватися у всіх тих численних проблемах, які виникають перед ними тому, що одночасно відбуваються федеральні і стейтові вибори. Нікcон пропонує, щоб вибори до Конгресу і до стейтової Леґіслатури не відбувалися в тому самому часі.

• 11-го жовтня президент Кеннеді підписав закон про збільшення поштових оплат на одного цента від посилок першої кляси і про збільшення платень федеральних урядовців. Поштові оплати збільшені від початку 1963-го року.

Свято 20-ліття УПА в Клівленді

Клівленд. — Минулої неділі, 14 жовтня тут відзначено Свято Покрови, у 20-ті роковини УПА. Влаштоване місцевим Відділом Т-ва б. Вояків УПА та Організаціями Визвольного Фронту, це свято пройшло з великим успіхом у вщерть виповненій авдиторії Лінкольн гайскул. Програму започатковано вмаршем хоружих із прапорами: Т-ва б. Вояків УПА, Осередків СУМА з Парми та Клівленду і пластової станиці. Глибоко продуману доповідь виголосив письменник Юрій Тис-Крохмалюк. Мистецькі виступи скрипаля Вол. Цісика і піяністки Дарії Каранович та монтаж, присвячений упівській тематиці у виконанні артисток Іванни Кононів та Валі Калин публіка прийняла невгаваючими оплесками. Це свято, без сумніву, належить до найбільш імпозантних імпрез Клівленду і було гідним відзначенням 20-ліття УПА.

У Бельгії заворушення з приводу обласних і мовних спорів

Брюссель. — Спір між фляманцями і вальонцями, який властиво триває в Бельгії перманентно, від часу сформування Бельгійського королівства в 1830 році, виявився в минулу неділю в бурхливих демонстраціях на головних вулицях столиці Бельгії, внаслідку чого було коло 20 осіб ранених. У тих демонстраціях, влаштованих фляманцями з північної Бельгії, марширували й деякі фляманські парляментарні посли. Після того вальонці уладили свою контр-демонстрацію в обороні „свободи мови". Вальонці, яких є менше в Белгії, як фляманців, говорять по-французьки, й насправді „сфранцузили" столицю Брюссель. Офіційними мовами в Бельгії є французька й голляндська — фляманці насправді говорять по-голляндськи, дармащо з діялектичними відхилами. Фляманці ставлять цілу низку вимог до уряду і парляменту, між іншим — щоб у Брюсселі обов'язували обидві мови, а не лише французька, щоб франкомовним дітям не давати спеціяльних привілеїв, щоб дбайливіше ставитись до господарських потреб фляманських повітів і т. п. В бельгійському уряді є 11 християнських соціялістів і 9 соціял-демократів і той уряд прем'єра Тео Лефетра твердить, що в ньому нема племінного поділу.

У СВІТІ

• У Лаосі, в різних частинах тієї малої південно-східньої азійської країни було за тамошньої громадянської війни, затіяної комуністами, в різних частинах краю кілька тисяч зорганізованого реґулярного війська комуністичного Північного В'єтнаму. Згідно з Женевським договором ЗДА відтягнули до 7 жовтня ц. р. всіх своїх 900 вояків, але північні в'єтнамці перевели через контрольні пункти тільки 50 військових репатріянтів. Північні в'єтнамці твердять, що їх реґулярних військ в Лаосі взагалі не було.

• Західня Німеччина прийняла погляд Бельгії і Голляндії, що поки Британія не приступила до Спільного Господарського Ринку, то не слід говорити про створення Европейської Унії з шістьох західньо-европейських континентальних держав.

• У випадку комуністичної бльокади Західнього Берліну західні держави з бльоку НАДО рішені силою переламати її, дармащо Совєти погрожують, що це означало б вибух третьої світової війни. Приготовляючись на всякий випадок, американські чинники суґерують — за твердженням газет — командуванню НАТО і західньонімецькому урядові, щоб західньо-німецькі збройні сили взяли безпосередню й велику участь у тих операціях проти східньо-німецьких комуністів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Українці не самотні

На 8-му Конгресі американських українців, що відбувався впродовж трьох днів минулого тижня, виступали в характері почесних гостей американський конгресмен польського роду, амбасадор Вільного Китаю в Об'єднаних Націях, видатний кубинський учений - історик, представники різних екзильних національних груп з литовцем-президентом Комітету американських громадян східньо - европейського походження. Вони виголошували промови і заяви не тільки куртуазійно декляративного характеру, так би мовити для свята, з урочистої нагоди перебування на великому американсько - українському з'їзді. Ні, в їхніх виступах відчувались не тільки безпосередність і щирість, але й найглибше переконання, що їхня справа найтісніше пов'язана із справою України, і що без визволення України не може бути тривкої волі і для всіх них. Це стосується не тільки до різних національних груп в Америці, що збільшились тепер і зактивізувались масовим напливом кубинських політичних втікачів. Такі виступи, як промова губернатора Нелсона Рокефеллера на бенкеті Конгресу, участь у спеціяльному форумі, присвяченому американській закордонній політиці, молодого американця з Вашингтону, Дж. Міллера, сенатора Джекоба Джевітса і двох конгресменів, кожного з іншої американської політичної партії, але однозгідних у критиці американської закордонної політики супроти СССР і однозгідних в сприянні українській визвольній справі, — всі ті виступи високих і впливових американських діячів вказують на існування і в американському політичному світі численних та поважних союзників у нашій затяжній і впертій боротьбі за визволення України.

Ми чули на Конгресі, що визвольна війна, яка в листопаді 1921-го року скінчилася на бойових фронтах в Україні і прибирала згодом різних форм, залежно від обставин, насправді не скінчилась по нинішній день. Ми чули слушну пригадку, що наша антиросійська й антикомуністична війна не є тільки війною холодною, коли з Москви висилається до вільного світу вишколених та високооплачуваних убивників, щоб зводили із світу видатних українських діячів. Ці пригадки могли б пригноблюючо впливати на українські настрої в Америці на тлі згаданої американської закордонної політики, яка, всупереч усьому досвідові минулого, все ще базується на принципі співіснування з Совєтським Союзом та непередрішенства у відношенні до поярмлених Москвою народів, якби не свідомість, що ми — не самотні.

Тому, може, виступи американських державних та політичних діячів, як і представників різнонаціональних груп, відзначались назагал бадьорим і оптимістичним тоном. Не тільки китайські, кубинські, мадярські та інші втікачі переконані, що їхні країни здобудуть волю, але те саме переконання поділяють багато губернаторів, які щорічно 22-го січня проголошують Український День, конгресменів і сенаторів, які не тільки зголошують з приводу того Українського Дня формально свої промови до конгресового рекорду, але й дійсно орієнтуються в українській проблематиці. І тому, мабуть, треба таки признати рацію тим промовцям, які твердили, що хоч 40 років тому американсько-українська громада була дуже активна й жертвенна і здобувала деякі пропагандивні осяги, — нині, при найгіршій для українців міжнародній коньюнктурі, американські українці щораз глибше просочують правду про Україну в американські кола. Почуття, що ми не є самотні, — поважне моральне джерело енергії для наших дальших зусиль.

Ясно, що було б найбільшою помилкою бездільно захоплюватись існуванням численних приятелів вільної України у світі. Для здобуття волі Україні потрібна передусім власна сила, сила рідного народу, якому має допомагати сильна українська громада у вільному світі.

Знову грізний Берлін

Минулого тижня під час передвиборчої подорожі Кеннеді, що подає допоміжну руку різним кандидатам Демократичної партії в цьогорічних листопадових виборах, проголошено офіційно, що Президент запросив західньонімецького канцлера Конрада Аденауера приїхати з відвідинами до Вашингтону і що канцлер це запрошення прийняв і прибуде 7-го листопада. На запит, чи це буде державна й формальна візита, пресовий референт Білого Дому заявив, що вона буде „ділова". Вістка про це викликала живий відгомін у західньому світі з уваги на два особливі моменти: поперше, саме цього тижня приїхав до Америки західньонімецький міністер закордонних справ д-р Ґергард Шредер на шість днів, впродовж яких він теж нараджуватиметься з президентом Кеннеді, державним секретарем Діном Раском, секретарем оборони МекНамарою і напевне різними іншими найвищими чинниками у Вашингтоні. І далі, Аденауер прийде першого ж дня після виборів, які відбудуться в Америці 6-го листопада, отож в найближчому дні, коли Президент і його найближчі співробітники звільняться від того тягару, що його автоматично накладають на них кожні такі вибори.

Коли пригадати, що недавно був з відвідинами у Білому Домі також посадник Західнього Берліну Віллі Брандт, який близько дві години конферував з президентом Кеннеді, то ще яскравіше впадає в очі факт таких частих американсько - німецьких нарад в теперішньому часі. Вони стоять у безпосередньому зв'язку з кількакратними погрозами Хрущова, що він, мовляв, відкладає справу „розв'язання" берлінської проблеми до часу виборів в Америці, але не буде продовжувати того терміну в безконечність. Американські керівні чинники — як твердять газети — переконані, що Хрущов вирішив незабаром після американських виборів, у листопаді цього року, підписати односторонньо й самовільно із так званою Німецькою Демократичною Республікою, себто із своїм східньонімецьким сателітом „сепаратний мир", і передати їй формально „суверенні права" на доступ із Заходу до Берліну. Тому, що Хрущов і його східньонімецькі прислужники багатократно підкреслювали, що вони не будуть далі терпіти теперішнього стану в Західньому Берліні і „зліквідують окупацію", що її ніби проводять в Західньому Берліні три західні великодержави, американські керівні чинники рахуються, як з цілком реальною можливістю, з тим, що німецькі комуністи спробують заблькувати Західній Берлін. Затримування американських військових конвоїв на суходільних шляхах із Заходу до Берліну та шикування альянтських літаків східньонімецькими, насправді совєтськими джетами, були ніби своєрідними пробами до такої блькади у практиці. Західні держави рішені таку блькаду переламати силою. Тому, що Совєти заповіли, що в такому випадку вони виступлять в обороні „суверенної" Східньої Німеччини, світові загрожує нова велика війна, яка — твердять військові фахівці — невідхильно перейде у війну атомову.

Ясно, що в такій ситуації Америка, на плечах якої лежить найбільший тягар відповідальности, мусить передусім до деталів з'ясувати всі справи, зв'язані із Західньою Німеччиною, яка має нині в рямцях збройних сил НАТО 400-тисячну модерно убросну та вишколену суходільну армію і яка безпосередньо найбільш заінтересована в Берліні і в доступах до нього. У вирішуванні всіх цих проблем замало посадника Західнього Берліну й замало навіть міністра закордонних справ, а потрібний — крім них — ще старий лідер німців, завжди з велетенським авторитетом, 86-літній Конрад Аденауер. І тому це буде дійсно „ділова" візита в такій найбільш у світі діловій справі, як проблема війни чи миру.

НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ

Бонн, Німеччина. — Справа прилучення Великобританії до Европейського Спільного Ринку перейшла в таку фазу, що її можна назвати військовим терміном: „крок на місці". Міністер европейських справ, як називають Е. Гіта, лорда - хоронителя печаті в кабінеті Мекміллена, об'їздив столиці шістьох держав Европейського Спільного Ринку, веде безконечні переговори з прем'єрами та міністрами, але віз — ані руш. Не допомогла й подорож Гіта до містечка Каденаббії в Північній Італії, де відпочивав німецький канцлер Аденауер. Дехто назвав цю подорож англійського міністра — подорожжю до Каноссии: натяк на мандрівку німецького цісаря Генрика IV на поклін до папи Григорія VII в 1077-му році.

Ці переговори показують англійцям, що дві найбільші країни Европейського Спільного Ринку — Франція і Німеччина - неохоче ставляться до нового кандидата, партнера в цій спілці шістьох країн. „Нас трактують на европейському континенті як прохачів", — писали англійські газети з приводу затягання переговорів про вступ Великобританії до Европейського Спільного Ринку.

Поки йшли пертрактації уряду Мекмілена з державами Спільного Ринку, в самій Великобританії виросла сильна опозиція проти цього проєкту. Ця опозиція має свою основу в арґументах не так господарських чи політичних, як в психологічних, хоч цього англійці ясно й не висловлюють. Міністрам і делеґатам британського уряду доводиться вислухувати докори, чому вони перебували в „блискучій ізоляції" від Европейського Спільного Ринку доти, поки не побачили, які господарські вигоди приносить ця організація своїм членам.

Виразником психологічних настроїв великої частини суспільства Великобританії був недавній з'їзд Британської Трудової партії в Брайтоні, де овацією привітали промову провідника цієї партії Гейтскелла, що відмовив права урядові Мекміллена вести переговори в справі Европейського Спільного Ринку і вимагав виборів до парляменту, щоб новий парлямент вирішив проблему участи Великобританії в тій організації. В самій консервативній партії Мекміллена є сильна опозиція проти прилучення Великобританії до Европейського Ринку. Навіть старенький сер Вінстон Черчілл, що подав ідею Европейського Руху після другої світової війни, саркастично висловився про „спілку шістьох": „До кого маємо прилучатися? До тих трьох, кого ми визволили від агресії (Франція, Бельгія і Голляндія), і до тих двох, що були агресорами (Німеччина й Італія)?"...

В країнах ЕСР теж є велика розбіжність в громадській думці. Консервативні групи в Німеччини і Франції хочуть забезпечити для цих країн перевагу в ЕСР. Натомість італійці і малі країни — Люксембург, Бельгія, Голляндія — хотіли б включити Англію до Спільного Ринку, щоб створити політичну рівновагу. Великобританія, з її стабілізованим демократичним ладом, могла б внутрі Европейської Спільноти здобути значний вплив на політичний розвиток Німеччини й Італії, які ще зовсім недавно були під диктатурами, і Франції, яка ще й досі не може знайти остаточної форми для демократичного виявлення волі народу.

Можна думати, що переговори про приступлення Великобританії до Европейського Спільного Ринку не закінчаться скоро. Може статися, що цю справу рішатиме британський парлямент аж після виборів 1964-го року.

П. А.

ЗДА — БІЛЬЙОНЕР У ПОЛЬЩІ

Відомо, що з усіх комуністичних країн Америка найбільше фаворизує Юґославію і Польщу. Інколи підносяться критичні голоси проти вирізнювання цих двох країн. Недавно конґресова Комісія Асиґнувань, скорочуючи майже на 25% пропоновану президентом Кеннеді суму на допомогу закордонові, застереглася передусім проти дальшої допомоги Юґославії і Польщі.

Цікаві інформації про американське майно в сучасній Польщі подає орган Польсько - Американської Торговельної Палати в Мишиґені „Бизнес" з вересня ц. р. за „Польсько - Американським Журналом". І так:

ЗДА мають в Державному Польському Банку у Варшаві 8 більйонів польських злотих, або 333 мільйони долярів (по туристичному курсу) за продані сільськогосподарські продукти. Ще один більйон наростає за договором з грудня 1961-го року. Належні ЗДА польські злоті можуть бути вжиті на фінансування американської амбасади в Польщі або на інші цілі. Із згаданих фондів фінансується відвідини 105 польських професорів і спеціялістів у 1962-му році в Америці, а також переклади на польську мову американських медичних книжок і на англійську мову різних технічних матеріялів із польської мови. Коло 1 мільйона долярів має право Департамент Рільництва вжити в Польщі на сільськогосподарські досліди. Новий будинок амбасади ЗДА коштує 500.000 долярів. 124.000 долярів запляновано на соціяльні потреби Польщі, передусім на опіку над матерями й дітьми. Коло 2.000.000 призначено на спільні студії над недугами, що постають внаслідок занечищення повітря й води. 1.500,000 долярів представляє перша рата з призначених 5.000,000 на дослідний шпиталь для дитячих хворіб. Також за ці гроші має бути збудована нова школа в Варшаві для американських дітей. Згідно з договором про продаж сільськогосподарських надвишок, польський уряд мусить викупити від 1967 до 2002 року злоті за доляри.

Можна сподіватися, що Польща не матиме потреби витрачати доляри на сплату своїх злотих, бо їх ЗДА в міжчасі роздасть на різні потреби тої ж Польщі, керуючись бажанням добути для себе симпатії поляків. Очевидно, в грошах, якими ЗДА фінансують Польщу, є також частка грошей американських українців з податків, які вони платять. Україна поміччю американців не користується.

Н.

Олег Лисяк

СПОМИН ПРО СТЕПАНА БАНДЕРУ

У жовтні 1959-го року наша і так багата на трагічні дати історія доповнилась ще однією кривавою датою: днем 15-го жовтня, днем смерти Степана Бандери.

Заблизький ще цей день убивства, заблизька ця дата, щоб пробувати об'єктивно аналізувати постать останнього з ряду тих, що впали в боротьбі з Москвою — постать Степана Бандери. Бо ж боротьба триває, і не одне ще мусить бути закрите від ока байдужого світу, який у цих справах цікавиться не суттю, а сенсаційними деталями. Світ все ще не розуміє тих, які гинуть „на бічних фронтах" історії — гинуть не за що інше, як за те, щоб усі люди були вільні, а не лише ті, які мають на це можливість.

Напевно буде видана колись монографія про Степана Бандеру, і в ній повинно бути вміщене все, що схарактеризувалоб цю незвичайну людину, яка — і це мусить признати і її приятель і ворог — від наймолодших років аж до свого останнього подиху боролася. Цього головного мотиву — боротьби — не може вимазати з життя Бандери ніхто — ні ворог, ні нічим невдоволений критик, ні навіть звичайний, байдужий чоловік, що його хата завжди скраю.

Різними методами послуговувалися московські скритовбивники, мордуючи провідників української національної революції в останніх десятиріччях: куля, бомба, отруя, підступ, хитрість — ось засоби, якими постійно послуговується Москва.

Небагато разів довелось мені зустрічати Степана Бандеру, хоч жили ми в тому самому таборі в Міттенвальді, де перебувала його родина якийсь час в післявоєнних роках. Часом ми зустрічалися в потязі, коли в суботу верталися пізнім вечером з Мюнхену до Міттенвальду. Ми перекидались лише поглядами у переповненому баварцями переділі, і він, часом, легенько, кутом уст усміхався, мовляв: „Ідемо додому відпочивати, що?"

Часом, з-поза третього бльоку табору, взимі, звичайно смерком, виходила постать на лещетах і мандрувала до темної стіни лісу, під гірським вершком Карвендель. Бандера йшов поринути у лісову тишу, між шумливі гірські сосни, туди, де сніг, зв'язаний вечірнім приморозком, шипить під лещетами і де людина може розмовляти з Богом і — сама з собою.

Потім я зустрічав його в редакції „Українського Самостійника", в якій довелося мені працювати. Степан Бандера часто проходив через загальну редакційну кімнату, де сиділи нас четверо: проф. Володимир Державин, Петро Кізко, машиністка Люда Черешньовська, дружина скульптора, в самому куті я. Як казав проф. Державин — один „галічмен" між трьома „східняками".

Степан Бандера переходив через нашу кімнату і входив до кімнати начального редактора, проф. Костя Кононенка, де нераз засідали тодішні близькі співробітники Бандери: д-р Богдан Кордюк, інж. Богдан Підгайний, ред. Зенон Пеленський і інші.

Ця ж сама загальна редакційна кімната „Самостійника" іноді служила неофіційно як редакційна кімната дивізійних „Вістей", що їх ми якраз тоді з д-ром Олександром Горбачем і інж. Євгеном Шипайлом заснували. Пізніше доїхав ще з Австрії д-р Любомир Ортинський і піддав думку провести збірку на пресовий фонд „Вістей". Думка прийнялася, і секретар адміністрації „Самостійника" та одночасно адміністратор „Вістей", інж. Шипайло зладив списки для збірки, на нашому фірмовому папері „Братства" з дивізійним левиком. Список число 1 поніс я до Степана Бандери, хоч не був певний, який буде вислід моєї місії. Ану ж відмовить?

Цей список зберігається у мене досьогодні. На першому місці видніє енергійний підпис „Степан Бандера" і — сума складених грошей. Багато інших прізвищ видніє під цим підписом. Може це буде колись історичний документ — такі різні підписи стоять на ньому...

А востаннє я бачив Степана Бандеру, коли він приїхав на виїздовий пункт еміґрантів до Америки, на Функ Касерне в Мюнхені, щоб попрощатися з мистцем - скульптором, упівцем Михайлом Черешньовським. Михайло сів до авта Бандери, що чекало під табором, і вони обидва кудись поїхали. Коли вернулися і Михайло висів з авта, він, як звичайно, мовчав, і ніхто з тих, що прийшли з ним попрощатися, Богдан Кордюк і Степан Ленкавський, ні про що його не питали. Але якась незвичайна мусіла бути та розмова, бо Черешньовський, завзятий лемко і твердий упіст, що перейшов у боях і сутичках половину Европи, витягнув з кишені хустинку і обтер очі...

Гей, напевно обітре сльозу і цього року Михайло, згадуючи ту останню зустріч. На мюнхенському Вальдфрідгофі спочиває вбитий Москвою С. Бандера, а перед світом відбувається суд, де лише один з кривавих злочинів Москви є предметом розгляду — убивство Степана Бандери.

Департамент Оборони про активність збройних сил в дослідженні космосу

Вашингтон. — Асистент секретаря оборони Джан Г. Рубел, промовляючи на прийнятті Аерокосмічного Клюбу, твердив, що Пентаґон дуже обережно мусить ставитися до різних проєктів в ділянці дослідження космосу, бо дуже часто пляни в цьому напрямі є нездійсненими і навіть неправдоподібні. Це відноситься і до тих проєктів, які плянували висилати в космічні простори ракети з людиною, або і без людини, це значить, до так званої офензивної зброї в космічних просторах. Асистент Рубел підкреслив, що все ж таки витрати департаменту оборони на військову космічну програму в цьому році становлять $ 1.500.000.000, а в найближчому фінансовому році вони будуть ще більші. Рубел згадав і про алярмову програму, яка інформувала б про ворожі далекосяжні ракети, і на яку вже витрачено $ 300 мільйонів, і на яку мають видати ще $ 100 мільйонів в цьому фінансовому році, що скінчиться 30-го червня 1963-го року.

Відстали на півсторіччя

З початком жовтня ц. р. закінчилась одномісячна подорож „достойників" совєтського міністерства агрикультури по Америці, очолювана міністром К. Писіним. З американської сторони совєтську делеґацію „хліборобів" зустрічали секретар агрикультури Орвил Л. Фрімен і чотири його помічники. На прощання у Вашингтоні К. Писін заявив репортерам: „Ми оглянули все, що було передбачене в пляні нашої візити, ми були б раді побачити ще більше".

Одномісячна візита охоплювала цілий ряд хліборобських фарм у південно - західніх і західніх стейтах, від відносно малих до найбільших сільськогосподарських велетнів. Як повідомляли американські спостерігачі на місцях, совєтські делеґати дуже уважно все обсервували, слухали та нотували і якнайменше устрявали в дискусію.

Приблизно в той самий час повернулась з СССР делеґація, складена з 48 американських знавців сільського господарства, очолювана неофіційними особами з департаменту рільництва — одним з найбільш визначних землевласників - фармерів стейту Каліфорнія — Лайонелом Стайнберґом, заступником голови господарського правління в цьому ж стейті.

За звідомленням великих американських щоденників, факти, враження, повідомлення з поїздки обидвох делеґацій насичені контрастами. Совєтські делеґати в ЗДА спостерігали і — мовчали, зате американські делеґати, не бюрократи, а автентичні фармери — аж горіли від досади, обсервуючи совєтську дійсність. Вони ставили „провокативні" запити спантеличеним колгоспним „босам" і офіційним особам, призначеним для асисти американської делеґації, здебільша не дістаючи від них задовільної відповіді.

Які спостереження і висновки американської делеґації?

Голова її, Л. Стайнберґ, вважає, що совєтське рільництво, в порівнянні з американським, знаходиться в тій стадії, в якій американське перебувало на початку 19-го сторіччя, тобто відстало найменше на п'ятдесят - шістдесят років. Це, зокрема, відноситься до використовування людської сили при обробітку землі. Які причини такої відсталости совєтського хліборобства? Поперше: державні та колективні господарства, відібравши від селян всю землю і позбавивши їх будь-яких прав свобідно розпоряджати здобутими продуктами, перетворили селян у бездушних автоматів. Подруге: совєтська бюрократична машина в'яже руки, відбирає будь-яку ініціятиву в керівників державних і колективних господарств.

Голова американської делеґації сказав, що совєтське рільництво на відтинку поборювання сільськогосподарських шкідників і хвороб рослин стоїть на рівні, на якому американське рільництво стояло в 1920-их роках. Щодо вжитку машинерії совєтську господарську систему можна порівняти з американською з 1930-их років. Загальну стандартизацію зерна й інших культур та контролю над якістю продуктів в СССР годі порівнювати з стандартизацією і контролею, практикованими в ЗДА. Ось якими словами схарактеризував роботу в колгоспах і радгоспах один із членів американської делеґації, Джеймс Фулмор, власник молочарні з повіту Сакраменто в Каліфорнії: „На фармі у нас священною засадою є: не лише виконати як слід свою роботу, але й виконати її на час. Совєтська система одне й друге зовсім нехтує". Цей самий знавець молочарського діла, оглядаючи 15.000-акрову совєтську фарму, яка має аж сорок прерізних філій, сказав: „Дивлячись на нечуваних розмірів бюрократію, яка тут розпаношилась, легко зрозуміти, чому 80% машинерії стоїть без діла в розпалі жнив: замовлення на запасні частини мають перейти десятки канцелярій, а за той час минають жнива і машини вкриваються іржею". Він сказав, що в СССР 60 і більше відсотків заробітку пересічної людини іде на купівлю харчів, тоді як пересічний американець витрачає на своє щоденне прохарчування лише 20% заробітку.

С. Т.

Борис Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(13)

Ніна Олександрівна враз відійшла від чоловіка, дуги її брів звелися вгору й вона, зідхнувши, сіла на своє місце до столу. І Олександер Іванович прочитав у її обличчі, що стало таким сумним і туждливим, знайому скаргу: „Сам бачиш, як твоя мати заважає нам..." І цього разу він і сам відчув, що таки справді — мати заважає їм.

Мати обережно поставила каструлю на стіл і удала, ніби нічого не помітила. Вона сіла на своє постійне місце між сином і невісткою і, щоб розвіяти напружену тишу, яка відразу ж зайшла в кімнаті, тільки но вона ступила сюди, сказала:

— Душно сьогодні щось...

— На те й Узбекістан, — сказав, абй щось відповісти, Олександер Іванович, а Ніна Олександрівна, зав'язуючи Васі на шиї серветку, не без отрути кинула вбік свекрухи:

— Коли душно, — навіщо ж тоді було сюди їхати? Це ж Середня Азія, Одарко Пилипівно! Південь!

Мати здивовано підвела на невістку сумні, колись гарні, але давно вже вицвілі, завжди тепер вологі очі. Вона зовсім не сподівалась, що її слова, які нікого й нічого не зачіпали, можуть роздратувати невістку.

Ніна Олександрівна, високо піднявши над столом лікті, розливала ополоником по тарілках суп.

— Це я так просто сказала, — тихо, ніби виправдуючись, промовила мати, але Ніна Олександрівна не хотіла випустити такої слушної нагоди.

— „Так просто" — не треба казати! А то виходить, немовби ми винні, що затягли вас сюди, тоді як...

— Гарячий дуже! — поклав ложку на тарілку Олександер Іванович, щоб не дати дружині закінчити те, чого не слід було казати. — Треба перед обідом, мамо, трохи прохолоджувати страву.

— Хіба Одарка Пилипівна коли зробить так, щоб ми могли спокійно поїсти! Або зовсім холодне буде, або таке гаряче, що їсти не можна! — підкинула й собі Ніна Олександрівна, та Олександрові Івановичу це видалось уже зайвим. Він знову взяв ложку, підсунув до себе тарілку й нишком глянув на матір. Мати низько схилила над тарілкою голову і мовчки, похапцем їла. По правій щоці їй текла сльоза. Вона докотилась до крила носа, затрималась там на мить і обірвалась у тарілку. А за нею котилась, наздоганяючи її, друга, далі третя... Мати ще нижче схилила голову й ще швидше почала підносити до тремтячих, перекошених губів таку ж тремтячу ложку з супом. А сльози їй усе текли й беззвучно капали в суп.

VI

Учора боніфікатор повідомив Олександра Івановича, що на деяких рижових дільничках, що їх посіяли де-не-де по своїх городах окремі господарі в кишлаку, він знайшов анофелеса*.

Олександер Іванович зібрався йти до сільради поговорити про це з головою і накреслити плян найближчих заходів. Водночас, може, він зустріне в сільраді й секретаря комсомольської організації Юсупова і з ним можна буде почати розмову про відбудову дому породіль. Краще в цій справі починати з молоді, тоді легше зрушать з місця й старі.

Ніна Олександрівна позавчора поїхала до Ташкенту купити фарби й заразом увійти там у стосунки з республіканськими мистецькими колами. Вася, якому тепер під доглядом баби другий день була козацька воля, набігався й солодко спав у ліжку по обіді. Матері не було ні в кімнатах, ні в кухні. „Треба все ж сказати їй, що я йду", — подумав Олександер Іванович і вийшов на двір. Матері не було й тут. Віддалік на східцях до амбуляторії сидів сторож Ісмаїл у довгій, майже до колін, білій сорочці й крутив з газетного клаптя величезну цигарку.

— Не бачив, Ісмаїле, моєї матері? — крикнув здалека Олександер Іванович. Ісмаїл шанобливо підвівся з місця й наставив до вуха долоню.

— Кого? Матері? — не зрозумів він спочатку, але зараз же похопився: — Старої? Стара пішла. Туди пішла...

Сторож Ісмаїл визнавав у дворі тільки Олександра Івановича. Він йому начальник, від нього Ісмаїл одержує гроші за свою службу, він — чоловік. Усіх інших у дворі, в тому числі й Ніну Олександрівну та лікареву матір, він не помічав і намагався обминати: вони були жінки. І тепер, недбало махнувши засмаглою, аж коричневою рукою вбік садка, він і голосом, яким сказав „стара" і всією своєю постаттю, що навіть обернулась спиною до садка, куди пішла мати, хотів показати, що йому зовсім байдуже, куди й чого тут ходять чужі жінки.

Олександер Іванович широкими кроками подався до садка, надумавши водночас оглянути й свій „сільгосп", як жартома називав він город.

З вулиці долітало різке рипіння немазаної гарби, десь неподалеку бридко сурмив свою тягучу гаму осел, а в суміжному дворі вуркотіли голуби. Це вуркотіння завжди наганяло на Олександра Івановича незрозумілу тугу.

Поминув широку грядку цибулі, де рівними рядами, як у карликовому війську, здіймалися вгору гострі зелені списи, і з жалем подивився на змарновану під огірками довгу грядку. Маленькі кущики буйно розрослися, довгу цупку гудину рясно вкривали жовті квіточки, й на землі лежали, то закрутившись кінцями, як півмісяці, то вигинаючись чудними кривульками, великі світлозелені огірки. Деякі з них сягали дивовижних розмірів, але їсти їх, як виявилось, не можна було: вони були гіркі, як хінін. Олександер Іванович і досі не міг збагнути — як їх їдять узбеки, ба навіть не погано торгують ними на базарі.

За огірками, утворюючи ніби живий паркан на кінці городу, пишно розрослась, як маленький гай, грядка високої кукурудзи.

Олександер Іванович пригадав, як любив колись у дитинстві гризти гарячі качани вареної кукурудзи, чи „пшенички", як звали її на Полтавщині, й ніжно погладив барнаве волоття, що вже звисало з одного достиглого качана. Теплі спогади з далекого минулого спливли йому нараз у пам'яті, і Олександер Іванович спинився.

* Анофелес — порода комара передатника малярії.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА II ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

БЛАГОСЛОВЕННЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ В АКРОНІ, ОГАЙО

Мати кращу церкву вже довший час було мрією парохіян Акрону. На протязі 45 літ святинею українців-католиків в Акроні була стара церква при вулиці Авеля, яку в 1916 р. збудували наші перші емігранти. Біля тої церкви зосереджувалося все наше церковне і громадське життя.

Коли акронську громаду збільшили нові емігранти, показалася пекуча потреба більшої церкви. Від 1956 р. почато збирати фонди на будову, до якої дійшло доперва в1961 році, заходами теперішнього енергійного пароха Всч. о. Т. Дурбака, у щирій співпраці церковного й будівничого Комітетів, церковних і світських місцевих Товариств і Організацій та великій жертвенності вірних. 14-го травня 1961 р. торжественно посвячено площу під будову нової церкви, а п'ять місяців пізніше в дні 8-го жовтня 1961 р. угольний камінь церкви при співучасті численного Духовенства й вірних.

Перша відправа в новій церкві відбулася величаво і серед піднесеного настрою на Христове Різдво, а від неділі 11-го березня 1962 р. відправи недільних і святочних Богослужень відбуваються вже в новій церкві.

Нова церква збудована у візантійському стилю з гарної ясної цегли, з двома симетричними вежами по боках. Ззовні церква робить на глядача дуже миле враження. Особливої величі тій церкві додає фронтова стіна з масивними дверми і порталем. Над дверми є зроблене заглиблення (66" × 33"), де буде незадовго уміщена мозаїка св. Духа у виді голуба, фундації дир. погр. заведення Т Куцка. Вище всередині находиться гарне округле вікно.

Вежі збудовані з найкращого каменя, в середині яких є уміщені голосники електричних дзвонів, а їх милий, лагідний, м'який звук розноситься по околиці. Вежі є покриті мозаїкою синім як небо шклом, спровадженим з Італії. Основа вежі є опоясана різнокольоровою шкляною стяжкою, жовтою, білою немов вишивкою, яка в дечому нагадує покриття середущої копули церкви т. зв. „нешенел шрайн" у Вашингтоні. Вежі є закінчені сталевими одно - раменними хрестами. До веж є достосований дах, покритий масивною, випалюваною дахівкою, зеленавої краски, щоб зливався з травою і деревами.

Задня частина церкви має округлий вигляд з сімома круглими вікнами, що містяться у святилищі, а які мають символізувати сім дарів св. Духа. Кожне вікно буде мати окремий вітраж.

По обох сторонах задньої частини церкви виступають симетрично добудовані захристії, до яких є осібний вхід з обидвох боків церкви. До церкви провадять 8 кам'яних сходів, розділених всередині цементовою плятформою. Довкруги церкви є цементові хідники. Крім входових дверей, зроблених з найкращого матеріялу зі спеціяльними замками, до церкви і до залі ведуть і бічні двері. Вічних входів є 3, а зглядно 4, коли вчисляти окремий вхід до пивниці зі задньої, бічної частини церкви.

Через подвійні, тяжкі, фронтові двері, входиться до першої частини храму, „Притвору". Він досить обширний. Може змістити до 40 осіб. Тут є місце на книжки релігійного змісту і на оголошення. З правого року притвору є окремий вхід до кімнати для мамів з малими дітьми. Уміщений на горішній стіні голосник дає змогу їм чути цілу відправу.

Через другі двері входиться до другої частини церкви „храму вірних". Він робить на глядача гарне враження. Маєте відчуття, що входите до величавої, просторої святині, в якій все є симетрично уложене, все стоїть на своїм місці. Звертає увагу мармурова підлога, на якій стоять 32 дубові лавки, кожна на 9 осіб і великі вікна по 6 з кожного боку. Зі стелі звисає 8 великих електричних ламп, а на переді висить гарна „вічна лямпа", спроваджена з Італії. Це жертва родини Стефанії й Марії Жуковських. Спиняється зір на мармуровім в трьох кольорах тетраподі, на якім стоїть хрест, дві свічки і храмовий образ до цілування кисти маляра С. Гординського. Тетрапод уфундувала п. Т. Кудера в пам'ять свойого мужа бл. п. Олекси Кудери. Хрест на тетрапод закупила родина Миколи і Марії Савула, а храмовий образ п. Анна Мрсийовська.

Від тетраподу три сходи провадять до Святилища. Там стоїть на чорній мармуровій підставі головний престіл-жертівник, уфундований „Марійською Дружиною Жінок" з мозаїкою „Тайної Вечері" на фронті, що її жертвувала родина Адама й Анни Петух і Михайла й Катерини Мандель в пам'ять своїх родичів Івана й Марії Гбур. На престолі уміщений металевий кивот, що його справила до церкви п. Стелла Різник. Десять нових свічників на престіл, проскомедійник й тетрапод купили новоприбулі емігранти зі села Нуще, повіт Зборів, Галичина. Чотири гарно оздоблені штучними каменями лямпи є фундацією п. Борис з Кю Гарденс, Н. И.

З лівого боку головного престола находиться мармуровий Проскомидійник або т. зв. „Трапеза предложення". Це жертва парохіянок Марії Матвіїв і Тереси Лесняк. Ті всі високоякісні мармури є спроваджені з Італії.

В церкві ще знаходяться такі речі як: різьблена дубова проповідальниця, що її справили до церкви Олена й Микола Іваницькі в пам'ять о. Івана Бабяка, б. пароха Акрону, дубовий аналой під Євангеліє фундації Михайла й Катерини Мандель, металевий процесійний хрест фундації Луки і Анастазії Захарницьких, металеві офірники фундації Михайла Станчака й родини Зепків в пам'ять Олекси Зепка, американська й українська хоругов — фундації місц. Відд. „Союза Українок", електричні дзвони фундації жертвенних парохіян Акрону, нова чаша з додатками фундації родини Едварда й Михаліни Фрідл в пам'ять Стефана й Параскевії Козловських. В церкві заінстальовано мікрофони і голосники, а до захристій справлено нові шафи на ризи і інші церковні речі. В пляні є поставити іконостас, дати на вікна вітражі, і колись церкву по - мистецьки розмалювати.

Врешті прийшло до торжественного благословення нової церкви, що його довершив ВПреосвящ. Митрополит Кир Амвросій Сенишин ЧСВВ, в асисті нашого й латинського духовенства. В понеділок 3-го вересня в пополудневих годинах зібрались численно парохіяни і гості перед церквою, очікуючи приїзду Владики. О год. 2:45 по пол. прибув ВПреосвященний Митрополит Кир Амвросій в товаристві місцевого душпастиря Всч. о. Тараса Дурбака до церкви. Точно о годині 3-ій по пол. почався з північної захристії процесійний похід. Напереді йшла сумівська молодь в одностроях, Марійська дружина дівчат, вівтарні служащі з процесійним хрестом, Лицарі Колюмба, Духовенство нашого і латинського обряду, Члени церковного Комітету з хлібом і сіллю, троє дівчат в народних строях з цвітами, ВПреосвящ. Митрополит зі своєю асистою.

Перед входовими дверми церкви хлібом і сіллю вітав Владику перший член Церковного Комітету — Стефан Жуковський. Відтак приступили три учениці суботньої парохіяльної школи (А. Когут, О. Бибик, Ір. Фенканин) і Орися Бибик привітала Владику китицею червоних рож і гарним віршем. Привітав Митрополита парох Всч. о. Т. Дурбак, висловлюючи свою і всіх парохіян радість, що добрий Господь допоміг їм діждати того щасливого дня, про який вони мріяли вже від 1945 р. Відтак вручив Владиці символічний ключ від церкви. Впорядчиком святочного походу були В. Лесняк і П. Яцечко.

По началі обичнім, по відмовленню приписаної молитви, Владика в асисті отців: Атаназія Тимкова, Тараса Дурбака, капеляна Лева Тимкова, в супроводі всіх приявних отців, вівтарних хлопців та Лицарів Колюмба, обійшов навколо церкву, кроплячи її стіни свяченою водою. Присутні священики відмовляли напівголосно псалом 50. Після того, по довшій колінопреклонній молитві, Владика, хрестом отворивши головні двері, перший увійшов до церкви, а за ним священики і вірні. Перед головним престолом, почалася друга частина благословлення церкви, що складалася з читання колінопреклонних молитов, окроплення свяченою водою цілого внутрішнього храму, читання апостола, Євангелії і відспівання благодарственної пісні „Тебе Бога хвалим".

Після довершення благословення церкви Митрополит Кир Амвросій зайняв місце на приготованім троні, при якому асистували отці: Михайло Рапач з Барбертон, Огайо й Лев Тимків з Лорейн, Огайо. Урочистий Молебен до Христового Серця правили: Впр. о. Монс. Лев Адамяк з Йонгставн, Всч. о. Атаназій Тимків з Клівленду, і Всч. о. Андрій Улицький з Парма. По Євангелії змістовну проповідь про церкву, любов нашого народу до рідної церкви на рідних землях і тут, на чужині, виголосив Всч. о. Лев Вілос з Росфорд, а по-англійськи Всч. о. В. Качмар з Іст Сайд Клівленд. Колінопреклонну молитву відспівав ВПреосвященний Митрополит. При кінці Молебня відспівано Многоліттє, а відтак Митрополит уділив всім вірним свойого Архиєрейського благословення. Під час посвячення церкви, як і в часі Молебня співали всі вірні під проводом дяків: п. Т. Барнана з Акрон, п. А. Когута з Йонгставн, п. В. Волощука з Кентон і диригента місц. хору п. Г. Жеребняка.

Спільна фотографія всіх учасників того величавого Свята увіковічнила цю пам'ятну хвилю.

О год. 5:30 по пол. в церковній залі відбувся святочний Бенкет. На сцені, при гарно удекорованих столах зайняли місця: ВПреосвящ. Митрополит, Духовенство, і світські промовці вечора.

При головних столах ми бачили таких гостей: Стефан Спринський, рекорд. секретар „Провидіння", проф. д-р Михайло Пап, проф. Теодор Мацьків, проф. Ярослав Іванчук з дружиною, д-р Евген Мартинюк з дружиною з Талмедж, Огайо, п. Дмитро Шмагала, головний радний УНСоюзу з Клівленду, архітект Роберт Кравс з дружиною. — Бенкет започаткував молитвою Митрополит Кир Амвросій. Відтак почалася святочна гостина, що її дуже дбайливо приготовили жінки зі Сестрицтва під проводом п. Анни Нетух, як також місцевих кухарів п. М. Дросина й п. С. Гарбара. — Ряд промов і привітів започаткував Всч. о. Тарас Дурбак, який сердечно привітав всіх приявних, а особливо Митрополита Кир Амвросія і передав провід програми бенкету Всч. о. А. Улицькому. Отець тостмайстер Улицький на вступі висловив признання Всч. о. Т. Дурбакові, місц. душпастиреві, Церк. і Буд. Комітетам, і всім парохіянам Акрону за їхній великий успіх в будові нової церкви в тому часі, коли ворог на рідних землях наші церкви руйнує.

З привітами виступали за чергою численні промовці, між ними і Дмитро Шмагала, гол. радний УНСоюзу, який зложив сердечний привіт і побажання від Українського Народного Союзу, зазначаючи при тім, що успіх акронської парохії наповняє радістю всіх українців, бо кожне величне, довершене українською спільнотою діло, йде на більшу славу нашого цілого народу.

Головну промову на Бенкеті виголосив Митрополит Кир Амвросій, вказуючи, що великі діла є звичайно висліддом витривалої, мозольної праці, яку все Бог благословить. Новозбудована церква свідчить додатньо про акронську громаду, про ревну працю її Душпастиря і про щиру співпрацю вірних. Побажанням дальших успіхів в праці, закінчив Митрополит своє слово. — Кінцеве слово з подякою для всіх, що причинилися до зреалізування тої будови, як також до гарного успіху Торжества сказав о. Дурбак, а о. Еміль Москва, парох греко - катол. церкви св. Михаїла з Акрону молитвою закінчив цей величавий Бенкет.

З нагоди посвячення нової церкви, заходами парохії видано багато ілюстровану „Пропам'ятну книжку", яка стане цінним історичним документом життя, розвою і праці акронської громади.

А. Б.

Нова церква в Акроні, Огайо.

О. К.

СПОМИНИ ПРО ТОДОСЯ ОСЬМАЧКУ

При кінці 1942 року почали щораз частіше прибувати до Львова представники розгромленої провідної інтелігенції Східньої України — письменники, мистці, науковці. Всі вони приходили до Літературно-Мистецького Клюбу, директором якого був пок. Володимир Мартинець. Для вигоди членів та прибуваючих зі Сходу працювала при клюбі харчівня. Одним із перших емігрантів, що з'явився в клюбі, був поет Тодось Осьмачка. Високий та рівний, в хутряній куртці та шапці з навушниками, на тлі бундючних реемігрантів з Кракова та Люблина з їхньою своєрідною модою, поет нагадував дуже недавніх „визволителів". До того його стримана мова та гострі, з колючим поглядом, очі не викликали до себе таких симпатій, як поява напр. Аркадія Любченка, чи Йосипа Гірняка. Але ж ця гордовита на вигляд особа носила відоме галичанам ім'я; і тому на його авторському вечері найвизначніша публіка виповнила щільно-щільно залю клюбу.

Не пригадую точно, що саме читав поет того вечора у Львові. Можливо уривки „Старшого боярина", а може деякі пісні з поеми „Поет". Та ясно пригадую, як публіка гаряче оплескувала виступ поета, як раділа, що мала честь бачити й слухати Осьмачку! І пригадуються мені його очі, що при читанні втрачали колючість та голос, мелодійний, теноровий, якийсь дуже незвичайний. Не знати, з ким можна було зрівняти його. Здавалося, що може кобзар так співає думи козацькі.

Після тієї першої зустрічі з поетом мені пощастило трохи згодом, вже після його повороту з Криниці, куди він їздив відпочивати, бачити його в майстерні Володимира Ласовського, що малював портрет з поета. Поет приходив, дбайливо обтріпував з черевиків сніг, скидав своє хутро й поволі стягав з гарних, аристократичних пальців бронзові бавовняні рукавиці, з якими не розлучався й теплою порою.

Портрет малювався, поет виходив „як живий" на полотні, а поет то сидів мовчки, розглядав стіни або витягав зошит з поезіями. Це були останні пісні „Поета". Про ці пісні він говорив:

„Це моя кров, мої страждання!":

Тут мені хочеться згадати знову поетовий голос. Таке інтонування і такий голос мусіли належати кобзареві. Він може й співав гарним голосом і я, набравшись відваги, запитала про це. Та на це як і на інші може невмісні питання я не дістала відповіді. Взагалі він до мене не звертався, хіба вітаючись, чи прощаючись. Та для мене і це було велике свято, коли могла слухати й бачити чудесного поета. З побутових розмов, яких було дуже небагато, запам'ятався комплімент хлібові, за яким треба було їхати на село:

— Смачний хліб, мабуть не з наших пекарень....

Лаконічно відповів директорові клюбу на запит, чи смакував йому обід:

— Гидотний обід!

Іноді, відпочиваючи від позування, поет позбувався своєї „оригінальности". Він говорив про Байрона, якого саме перекладав, про своє ним захоплення, про свою поезію. Але говорив сам, не чекаючи ні реплік, ні завваг. Відбувши сеанс, до якого ставився також рівнодушно, як до „другого сніданя" (того сільського хліба з німецькою мармолядою та чаєм), виходив до воріт, роздивляв порожню звичайно вулицю й тоді його рівна постать прямувала до хатки крамаря Гайваса й далі до трамвайної зупинки.

Одного дня, ледве кілька хвилин після його відходу, голосно й гостро подзвонив дзвінок, Осьмачка не міг добратись до трамваю через... вилулків! Вилучками назвав дітей, що гралися на вулиці, і тоді поет пішов звичайною дорогою.

Портрет був готовий. Майже в натуральний ріст, обличчя повне експресії, очі живі з виразом терпіння, чи туги. Позування добігало кінця. Поет дивився на себе й мовчав. Попрощавшися, відійшов.

Поет виїжджав і треба було йому валізки. Позичив у нас і пообіцяв через місяць повернути. Очевидно не повернув її, і ми забули про це. Але він не забув. Прийшов і сказав: — Хочете свого чемодана? То заберіть собі з моєї хати. Я живу в п. Левицького....

Пройшло близько двадцять років з того часу. І я побачила поета на літературному вечері „Слова" в честь Богдана Ігоря Антонича у Філядельфії. Осьмачка майже не змінився. Такий же стрункий і рівний, з темним без сивини волоссям, з достойним, спокійним обличчям. Лише одяг був на ньому не такий дбайливий як у Львові. Мені були відомі поетові важкі переживання, переїзди з Канади, перебування в лікарнях. Та вони на поетові майже не позначилися. Я підійшла до нього з несміливим бажанням нагадати себе. Він простягнув мені руку й привітався, очевидно впізнавши. Більше того. Він запитав: — Це той Антонич, ваш приятель, що його читали мені у Львові?

Я звернула розмову на „Старшого боярина", хотіла висловити моє захоплення його „Китицями", „Ротондою", але слова були скупіші від бажання й поет мовчав. А коли я згадала, що „Ротонда" так жахливо видана, він нахилився до мене, щоб не заважати сусідам і шепнув: — Ви недавно в Америці? Тут треба вважати на лікарів! Їх треба боятися. Ці слова були доречніші, якби здавалося. Багато він хотів ними висловити.

Останній раз я бачила цього Шевченка наших часів на його останньому авторському вечері у Філядельфії. Було зворушливо мало людей. Поет сидів у другому ряді крісел Пластової домівки й слухав уважно гарної доповіді І. Коровицького. Слухав, як панна Озарківна рецитувала „На Ігоревім полі", вкладаючи так багато душі в це читання. Слухав, прижмуривши очі, свою „Ротонду душогубців", яку цікаво передав публіці поет Біляїв. Тоді вийшов сам на естраду, щоб прочитати „Думу про Зінька Самгородського". Поет виправдався, що голосу в нього немає, й певно погано читатиме. І почав. Він не читав, а проспівував цю „Думку" як кобзар. Це був кобзар поміж нами — останній.

Ми вийшли останні на темну холодну вулицю Франкліна. Віяв вітер від розвалених камениць. Поет довів нас до рогу вулиці Паплер і повернув у свою самітну конуру, яку добродійність дала йому разом з мітлою в руки.

Фестиваль в Дітройті і пам'ятник у Вашингтоні

Сезон осінньо-зимових імпрез у Дітройті заповідається цікаво. Деякі з них, згідно з пляном, перевищують пересічний рівень. Це треба привітати. Малозмістові академії, низькопробні концерти чи театральні вистави, вже не вдоволяють ширших мас нашого глядача і слухача. Це мусять мати на увазі організатори імпрез, якщо бажають успіху. Одна з близьких імпрез більшого формату — це фестиваль української пісні, музики й танку, назначений на 28 жовтня ц. р. Це буде в великій мірі виступ замісцевих гостей: масового танцювального ансамблю „Чайка" з Гемілтону і відомої солістки з Ню Йорку, Ганни Шерей (меццо сопрано). Сам Дітройт дає для програми фестивалю мандолінову оркестру „Кобзар". Оба ансамблі і солісти дадуть програму, яка повинна вдоволити своїх і чужих. Пишемо — чужих —, бо фестиваль відбудеться в авдиторії Форда, яка має майже 3.000 місць. Добре поставлена реклама, зокрема атракційні афіші завдяки мистцеві М. Дмитренкові, не тільки заповнять авдиторію, але притягнуть теж американців, на добрій думці яких про наш нарід нам залежить. Притягатимуть теж імена видатних осіб, які дали свою згоду очолити Комітет Фестивалю. Ось вони: Мишиг. губернатор Дж. Б. Свейнсон, мейори — Дж. П. Кевено (Дітройт) і М. Дж. Петрек (Віндзор), наш канадійський достойник М. Стар, міністер праці. Підтримку Фестивалеві дає також віце-президент університету в Ен Арбур, п. Стіртон з його „Культурною Комісією Мишигену". Патронують: Метроп. Відділ УККА і п-ні Маруся Бек.

Заповнення великої залі, — це не тільки справа престижу українців Дітройту і Віндзору, але теж справа конечности здобути фонди на Пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні і на студентський Стипендійний Фонд, що його створило Т-во Укр. Градуантів (Дітр. - Віндзор) і який від років діє. Це Товариство власне, як теж Збірковий Комітет на Пам'ятник при метр. УККА є організаторами Фестивалю. Коли йде про головні особи, то це: д-р Д. Квітковський і проф. С. Віхар. Але вони мають цілий штаб людей, які входять в різні комісії і працюють над тим, щоб Фестиваль приніс вдоволення моральне і матеріяльне. Очевидно всі вони ждуть на підтримку передусім українського громадянства в Метр. Дітройті і в Віндзорі, на спонзорів і оголошення наших підприємців і установ в програмовій брошурі. Ціль, на яку піде чистий дохід, добра.

З запланованих у Дітройті інших імпрез на більшу скалю можна згадати поміщо такі, як Ювілейний Вечір Кредитівки Самопоміч з гостинним виступом М. Понеділка 3-го листопада, Листопадове Свято, Ювілейний Концерт хору Трембіта з Вечерницями Ніщинського в грудні, Лисенківський Великий Концерт в січні і Академія 22 Січня, яким вже не грозить дублювання двох Відділів УККА.

В. Н-вич

100-ліття „Запорожця за Дунаєм" в Клівленді

Після незабутнього Шевченківського концерту в березні ц. р., Хор ім. Тараса Шевченка в Клівленді заповів був дати українцям метрополітального Клівленду й околиць ще цього року „подібну рівнем імпрезу". Хор додержав слова: 28-го жовтня 1962 р. така імпреза відбудеться. Буде нею ювілейна вистава опери на 3 дії Семена Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм", — в соту річницю появи цього музично-сценічного архитвору.

А за рівень імпрези нема потреби боятися. Гарантують його запрошені виконавці: Наталія Носенко, Дітройт („Одарка"), Соня Климець-Сахно, Торонто („Оксана"), Василь Мельниченко, Шикаго („Андрій"), та клівлендці: Яків Сідельник („Іван Карась") д-р Володимир Боднар („Султан"), Петро Зелений („Імам") і інші — в тому числі й сам Хор ім. Тараса Шевченка. Вкінці гарантують рівень Теофіль Білинський (сценічне оформлення), Ірина Заячківська - Гавриляк (фортепіяновий супровід), Василь Райца (керівник танців), Ярослава Барнич (постановка) й Ярослав Барнич (музичний керівник).

Імпреза відбудеться в неділю, 28-го жовтня 1962 р., в залі Parma Senior High School, 6285 West 54th Street, Parma, Ohio.

Початок точно о годині 7-ій вечером.

Як зачуваємо, організатори задумують із своїм „столітнім Запорожцем" об'їхати дальші більші центри українського скупчення у смузі Великих Озер.

О. Гайський

Українська Літературно-Мистецька Клюб Ню Йорк

В Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, в найближчу п'ятницю 19-го жовтня ц. р. Борис Ржепецький у доповіді на тему „Спроба зробити синтезу недавнього минулого" подасть свої інформації і завваги про дві книжки з останнього часу: Миколи Коваленського „Спомини" і Панаса Федєнка „Український рух у 20-му столітті". Початок о год. 8-ій веч.

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА З ПРИВОДУ ПРОЦЕСУ Б. СТАШИНСЬКОГО

Рочестер, Н. Й.

Рочестер, Н. Й. — (Б. Г.) — В неділю дня 7жовтня ц. р. тут у будинку Організації Визвольного фронту відбулися протестаційні збори українців міста Рочестеру, скликані з приводу судового процесу проти большевицького агента Богдана Сташинського, який у скритовбивчий спосіб вбив провідника ЗЧ ОУН Степана Бандеру і видатного екзильного політика д-ра Лева Ребета. „Зібрані українці якнайрішучіше засудили червону Москву та її уряд за такі, здійснені ними злочини: 1) за вбивство Гол. Отамана Симона Петлюри у Парижі та Голови Проводу ОУН полк. Євгена Коновальця у Ротердамі; 2) за закатування у підвалах Чека, НКВД, МВД і КГБ тисячів українських політичних в'язнів; 3) за переслідування релігії протягом понад 40 років совєтської окупації: 4) за заслання соток тисяч українців в концтабори смерти; 5) за мільйони жертв голодової облоги України Москвою; 6) за розчавлення 500 українських жінок у Кінґірі, 7) за насильну русифікацію українського народу і багато інших злочинів. Водночас із цим висловлено вимогу поставити Хрущова, Шелепіна й інших членів совєтського колективного керівництва під міжнародний суд і покарати їх як злочинців проти людськости. Закінчено ці збори закликом до всіх держав вільного світу дати підтримку поневоленим Москвою народам в їхній справедливій боротьбі за звільнення з-під ярма Москви та її кровожадних правителів.

Балтімор, Мд.

Напередодні судового процесу, що відбувається в Карльсруге проти вбивника Богдана Сташинського, який вбив сл. п. Провідника ЗЧ ОУН Степана Бандеру та сл. п. д-р Лева Ребета, в неділю 7 ц. м. українська громада Балтімору влаштувала заходом Організації Визвольного Фронту два протестаційні віча, якими засуджено червону Москву за кримінальні вчинки над українським народом зокрема над провідником ЗЧ ОУН Ст. Бандерою та д-р Л. Ребетом. Перше віче відбулося в 11-ій год. ранком по Службі Божій в церковній залі при Чорч вул. Вічем проводила президія в складі: п. П. Зозуляк — голова та пп. В. Блашків і А. Ціздин — члени. На пропозицію п. Зозуляка присутні постанням з місць та однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять вбитих провідних мужів. Інформаційну доповідь мав п. Т. Царик, голова місцевого відділу ООЧСУ. Після коротких вияснень віче прийняло одноголосно резолюції, що їх вислали негайно до німецького амбасадора у Вашингтоні, сенаторів стейту Мериленд та конґресменів.

З цієї самої нагоди вечером у 6-ій годині, 7-го ц. м. в церковній залі Вульф вул. відбулось віче при чисельній скількості громадянства. Віче відкрив п. Волод. Стельмах і попросив до президії пп. К. Кобака -- голова та М. Вацлавова і Б. Войтовича — члени. Віче започатковано молитвою, яку провів Всч. о. Веселовський та однохвилинною мовчанкою. П. Т. Царик виголосив інформаційну доповідь про многогранну активність ОУН у відбудові української держави, зокрема визначну ролю провідника ОУН Степана Бандери, його невсипущу працю, революційну діяльність від молодих юнацьких літ, цитуючи з його писань думки про власні сили українського народу в боротьбі за свою самостійність. По доповіді слідувала дискусія, після чого прочитано резолюції, що їх присутні через аклямацію прийняли одноголосно. Резолюції висилається до наших конґресменів, сенаторів, та до місцевої преси. Могутнім „Не пора, не пора, не пора. . .", закінчено це політичне громадське віче.

Ф. Д - вич

Амстердам, Н. Й.

У зв'язку з політичним процесом в Німеччині над вбивником сл. п. голови ОУН Степана Бандери і Лева Ребета московським агентом Б. Сташинським, відбулося 7-го жовтня 1962 р. о год. 4-ій п. п. в Українськім Народнім Домі „Протестаційне віче", якого метою було засудити Москву за злочинні вбивства українських народних провідників та фізичне і духове винищування українського народу.

Віче відбулось заходом ООЧСУ під спонзорством місц. Від. УККА та при співучасті інших місцевих організацій.

О годині 3:30 в укр. кат. церкві о. парох Лев Ліщинський відслужив панахиду в 3-ту річницю смерти сл. п. Степана Бандери, та за всіх героїв при чесленній участі молоді та старшого громадянства.

Опісля всі удались до народного дому, де відбулось віче.

Інж. Мирон Свідерський, голова ООЧСУ, відкрив віче і попросив до Почесної Президії Всеч. о. пароха Лева Ліщинського, голову УККА проф. С. Гнатківського, нотара Василя Чучмана сеньйора укр. громади, Д. Олійника від ОбВУА, Мирослава Юрчука від Провидіння, Семена Когута від УНС, Константина Бішка від громади в Бродалбін, Осипа Пащака від ООЧСУ, Мирона Свідерського від Укр. Амер. Горож. Дому, п-ні Ольгу Лабу від Пласту.

Голова Президії проф. Семен Гнатківський перебрав провід віча та зарядив однохвилинну мовчанку для вшанування світлої пам'яті Степана Бандери. З черги попросив до слова п. М. Свідерського.

В своїй доповіді прелеґент говорив про московські вбивства на українських державних провідниках і мирнім населенню в часі нашої історії аж до визвольних змагань.

Москва доконала численних вбивств в мирному часі на теренах чужих вільних держав, жертвою яких впали Симон Петлюра голова УНР, полковник Євген Коновалець голова проводуУВО,-ОУН, голова проводу ОУН Степан Бандера, та лев Ребет. Москва скритовбивствами старається знищити українських народних провідників і тим спинити гін українського народу до державницького життя.

Промовець закликав західніх державних мужів до рішучого спротиву імперіялістичній Москві та зазначив, що кождий свідомий українець, який бореться за свою державність, може впасти жертвою московського морду, бо така вже є вдача московського уряду, який стремить до поневолення всього вільного світу.

Опісля п. Осип Пащак відчитав відповідні резолюції, які ухвалено через аклямацію. Резолюції переслано до дотичних урядів, сенаторів і конґресменів.

Співом національного гимну закінчено віче.

О. П.

ПРОКУРАТОР ВИМАГАЄ ДОСМЕРТНОЇ В'ЯЗНИЦІ ДЛЯ СТАШИНСЬКОГО

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тися до інституту чужих мов, давали деяку роботу і погоджувались, що в спорах з Сергєєм (псевдо попереднього зверхника) Сташинський мав рацію. Одначе, поїхати до Берліну, коли народилася його дитина, він дозволу не дістав. Цей дозвіл прийшов через три місяці зовсім несподівано, в зв'язку зі смертю новонародженої дитини. З Сташинським поїхав також його новий зверхник, а в Берліні ними заопікувався Сергєй. Сташинський зрозумів, що це його сторожі, хоч йому і говорили, що для нього конечною є охорона, бо, мовляв, невідомо, чи смерть дитини не спричинили „ворожі чинники". Цю „охорону" не зняло КГБ й тоді, коли стверджено, що смерть дитини була природня. І тому Сташинський і його дружина вирішили, що їм треба втікати на Захід найпізніше в суботу 12 серпня 1961 р. увечері, за день перед похороном дитини. Цей плян вони досить легко виконали. Непомітно вийшли з хати, пішли польовими дорогами на передмістя Берліну, там взяли таксі, поїхали на станцію міської залізниці і нею переїхали до західнього сектору, до тітки Інґе Поль.

Цю останню частину зізнань Сташинського підтвердив інший переслуханий на процесі свідок — Гайнц Фільрок з Берліну, чоловік тітки Інґе Поль, який допоміг Сташинському, після прибуття з совєтського сектору, дістатися на поліцію.

Сташинський старається представити себе, як добродушну людину, дисциплінованого каґебіста, який розглядав свою працю частинно, як конечність, а частинно як вислід комуністичного виховання. Щойно одержання наказу вбити Ребета сколихнуло його сумління, і відтоді він уже не мав спокою. Він почав чимраз більше сумніватися в правильності свого політичного наставлення, в доцільності і моральності такої злочинної діяльности. Таке вагання „наказало" йому не виконати атентату на Степані Бандері в квітні 1959 року, коли він уже приготовив зброю і мав добру нагоду атентат виконати. Повне заломання в нього мало наступити в хвилині, коли він побачив в кіножурналі похорон і тіло Бандери у відкритій труні.

Ця гра перед судом, одначе, ним самим перекреслена, коли він відповідав на запитання адвокатів. Тут його нерви не витримали, і він прорадив свою натуру. В задиркуватий, ароґантний і брутальний спосіб давав він відповіді на запити, ставлячи такі твердження, як: „мені нічого невідомо про те, що Петлюра згинув від атентату", „я не професор історії, щоб знати про український визвольний рух між двома війнами і перед тим".

Дальшим мотивом, чому він нібн рішився зірвати з КГБ, було усвідомлення, що йому прийдеться в скорому часі виконати такий самий атентат і на Ярославі Стецькові, бо ще перед убивством Бандери він мав доручення перевірити, чи Ярослав Стецько, що жив під прізвищем Данків, мешкає на вулиці ОМ і який там у входових дверях замок.

НА КОНҐРЕСІ УКРАЇНЦІВ БУЛО 295 ДЕЛЕҐАТІВ

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету спростовують деякі дані, подані про Конґрес в нашому вчорашньому звідомленні. І так, всіх виборних делеґатів було не 255, а 295. Додавши до того числа 14 членів Екзекутиви, 25 Політичної Ради і 7 Контрольної Комісії, разом управнених до голосування на 8-му Конґресі Українців у Ню Йорку було 341.

Дійсне прізвище 40-го члена Політичної Ради є п. Ярослав Лешко. У списку Мандатної Комісії помилково пропущено, що належав туди також п. Володимир Нечай.

Голова УНР інж. О. Бойдуник в Дітройті

Дітройт. (Б.) 30 вересня відбулася тут зустріч українського громадянства з інж. О. Бойдуником, головою УНР. Гість виголосив півторигодинну доповідь на тему „Мобілізація сил". В доповіді порушено досить обширно всі теми, зв'язані з визвольними змаганнями України в нинішній світовій, політичній ситуації. Холодна війна двох політичних систем, офензива сходу, неоправдана дефензива заходу і можливості наших впливів в тих справах, були дуже ясно, в доповіді, і в дискусії насвітлені. Багато місця в доповіді забрали наші внутрішні відносини, справа нашої нескоординованости в часі таких важних світових подій і наше загрузнення в матеріяльних добрах, що кажуть нам забувати про наші обов'язки політичної еміґрації. Журба про нашу молодь, що мало цікавиться нашими справами, підніс не тільки доповідач але й дискутанти. Справи УНРади і приналежности до неї докладно обговорено. „Наша велика відповідальність перед українським народом, який тяжко бореться на рідних землях, тому не робім помилок наших дідів і батьків, і мобілізуймо всі наші сили на борбу з ворогом", — закінчив бесідник доповідь, під якою, як сказав один дискутант, кожний українець може підписатися. Присутніх близько 200 осіб, дискутантів понад десять.

І. Б.

Катанґа має власне летунство і 500 наємних військовиків

Об'єднані Нації. — Шеф місії Об'єднаних Націй в Конґо, ґанець Роберт Ґардінер, твердить, що його місія має докладні дані про здвигнення крадькома президентом Катанґи Мойсе Чомбе власного військового летунства та відбудування колишнього наємного війська в давній силі. У своєму звіті до централі ОН Ґардінер подає детальні дані про 15 військових літаків, що їх набув Мойсе Чомбе, головно від Південно-африканської Унії чи через її територію, при чому той звіт називає докладно типи кожного з тих літаків. Мойсе Чомбе закупив теж коло 300 французьких ракет на коротку віддаль та збудував багато нових і спритно закритих летовиц і підземних складів зброї в джунґлії. У звіті Ґардінера кажеться, що він має „документарні дані" про 115 найманих закордонних пільотів і механіків на службі Мойсе Чомбе, але загальне число найманих військовиків в Катанзі нараховують тепер до 500 осіб, себто найбільше, як їх будь-коли мала Катанґа. Те звідомлення генеральний секретар У Тант предложить в п'ятницю своїй Дорадчій Комісії для справ Конґа і вона вирішить, чи треба скликати знову Раду Безпеки. Мойсе Чомбе, всупереч кількакратним своїм запевнюванням про готовість до згоди, тепер знову відмовляється від переговорів з центральним урядом Конґа щодо уніфікації адміністраційного устрою Конґа в рямцях нової конституції, яка признала б Катанзі широку автономію.

● **Турецькі студенти** з університету в Істанбулі поділені в поглядах на те, чи треба дати амнестію для політичних в'язнів, членів попереднього режиму Адмана Мендереса, чи ні. На цьому тлі прийшло до вуличної бійки між прихильниками та противниками такої амнестії перед будинком газети, яка пропаґувала амнестію. Радикальних противників амнестії було більше і меншість рятувалася втечою та охороною поліції.

Зі спорту

„ТРИЗУБ" — „ЮРІК ТРАКЕРС" 10:0 (4:0)

Філядельфія, 7-го жовтня. — Пам'ятаючи про минулорічний ремісовий вислід, в перших хвилинах гри важко було передбачити вислід змагань. Легше стало дихати симпатикам „Тризуба" щойно від 20-ої хвилини гри, а вже коли суддя Будано відсурмив перерву, вислід звучав 4:0. З признанням треба ствердити, що автор 3-ох воріт Чижович у цьому році менше перестрілює і менше тратить часу на дріблінґи. Також треба повітати його співпрацю з колеґами у наступах на ворота та поміч у потребі своїм дефензивним лініям. Його непересічна вітальність та динамічність, яка уділяється співзмагунам, робить його дуже вартісним змагуном і можна сказати, що коли б у минулому сезоні ми були мали таких двох - трьох Чижовичів, то Чаша ЗДА була б наша. На жаль, цього всього не можна сказати про Ногу. Кравець був слабший від своєї нормальної форми.

Друга півгра позначилася ще сильнішими атаками „Тризуба" на ворота противника. У бомбардувальній атаці найбільше починувався Ферейра І, якого ворота бомбою з 25 метрів припали публіці найбільше до вподоби. Перші ворота Ферейри І — це була його спеціяльність — стріл головою. Крім Чижовича і Ферейри, які здобули по троє воріт, поділилися рештою по одних Нога, Яковина, Манджіні і Татоян. В цих змаганнях дебютував з успіхом 20-річний Олівер, який приїхав з Англії. Другий новий набуток — Татоян потребує ще кількох змагань, щоб себе повністю оправдати. Ілай проходить помітний спадок форми. Із п'яти стрілів на ворота „Тризуба" два були навіть небезпечні, але з ними впорався знаменито Варварюк.

Незалежно від висліду, змагання не були на низькому поземі. „Юрік", хоч і програв (може і дещо зависоко), грав завзято, до кінця не здавався і проводив свої акції дуже швидко. Суддя робив часто похибки з „офсайдами". Склад „Тризуба": Варварюк, Олівер, Рач, Кравець, Ферейра II, Ілай, Нога, Чижович, Ферейра І, Манджіні, Яковина, Чайка, Куденко.

Яр. К-ий

ФОЛ РІВЕР — „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" 5:0
„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ФОЛ РІВЕР 4:0

Нюарк, 7-го жовтня. — Обидва першенські змагання грала „Чорноморська Січ" в складі: Венедетто, Саварин, Боянівський, Снилик, Едвардс, Понось, Єромій, МекЛавд, Персі, Каздоба II, Сферца, Лужняк, Рада, Шпон. Про першу зустріч цих клюбів 30 вересня у Фол Рівер, на яких не був присутній Ваш дописувач, обмежуся до чисел і фактів одержаних з нотаток ланкового і тренера: „Ч. Січ" вела в рахунку наріжняків 10:2, не використала двох карних (Каздоба перестрілив при стані 0:1, а Коста стрілив в руки воротареві при стані 0:3) і м'яч не попадав до порожніх воріт противника навіть з кількох метрів віддалі. Чорноморці заграли одні з кращих змагань, але програли 0:5.

Відплатні змагання тиждень пізніше в Нюарку були емоційні, завзяті та фер і вони вповні вдоволили 1,100 глядачів, в більшості українців. Гра в першій половині була рівнорядна, при чому „Чорноморська Січ" поступово перебирала ініціятиву, щораз частіше атакуючи ворота знаменного Ноги. Щойно в 40-ій хвилині Нога вперше скапітулював, коли МекЛавд здобув ведення для господарів з випрацьованої подачі Каздоби. Друга півгра принесла оживлені наступи „Чорноморської Січі", а противник обмежився в більшості до дефензиви. Другі ворота впали в 58-ій хв. зі стрілу МекЛавда після гарного заграння Снилика і Персі. П'ять хвилин пізніше Рада підніс вислід до 3:0. Двох дальших нагод не використав Єщовий, перестрілюючи порожні ворота з кількох метрів. Останні ворота дня здобув знов МекЛавд у 81-ій хв. головкою з подачі Снилика — Єрового.

З вдоволенням треба віднотувати дальший ріст рівня гри „Ч. Січі", що є заслугою тренера Зенона Снилика та вислідом великого ентузіязму молодих українських змагунів. Футболістів „Чорноморської Січі" хвалили раніше позамісцеві знавці футболу за „гру зі серцем", „велику волю до перемоги" і „надзвичайне завзяття". Тепер можна признати, що в додатку до згаданих вже прикмет „Чорноморська Січ" виробляється технічно, що неминуче висуне нашу футбольну одинадцятку — репрезентантів Ню Джерзі на чолове місце серед своїх і чужих клюбів.

Ом. Твардовський

Франція горда, що визбулася всіх заморських колоній

Об'єднані Нації. — Французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль був першим із довгої черги промовців, які ґратулювали Альжирові за отримання державности і прийняття до Об'єднаних Націй. На пленарному засіданні Генеральної Асамблеї в минулий понеділок прийнято через аклямацію внесення, підписане 34-ма державами, щодо прийняття Альжиру. Сталося це зараз на початку пополудневого засідання, а що новий президент Генеральної Асамблеї, пакістанець Зафруля Хан, тримається докладно годинника, то заля Об'єднаних Націй була ще напів пуста, бо делеґати традиційно спізнюються. Французький міністер ствердив, що Франція горда, що вже 20 її колишніх африканських і азійських посілостей є самостійними державами. Він висловив при тому надію, що В'єтнам, який був колись частиною французького Індокитаю, буде з'єднений і також стане членом ОН. Моріс Кув де Мурвіль деклярував дальшу економічну, культурну і технічну допомогу Альжирові, який внаслідку сьомирічної війни та зокрема останньої стадії тамошнього терору — має цілком поруйновану економіку. Адлей Стівенсон від ЗДА також заповів Альжирові допомогу. Міхаїл Меншіков від СССР нахвалявся, що Москва активно помагала альжирським революціонерам проти „цілого аґресивного бльоку НАТО", який нібн був колоніяльним поневолювачем Альжиру.

● **У всенародному плебісциті у Франції 28 жовтня ц. р.,** як теж у парляментарних виборах що відбудуться, мабуть, 5 і 12 листопада (вибори тривають у Франції завжди у двох неділях) візьмуть участь 28 мільйонів французів. Не є виключена така можливість, що французький нарід висловить довір'я президентові де Голеві і затвердить його проєкт на виборах дальших президентів у загальному голосуванні, але в парляментарних виборах підтримає тих льокальних партійних політиків, які створять в новому парляменті знову більшість проти де Голя.

• РОЗШУКИ •

ПОШУКУЮ РОЗАЛІЮ КЛЕЦАК. Була в таборі Gettingen, Нім. Правдоподібно перебуває в Шикаго. Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати до: IVAN HOLUB, 980 Bronx Park So., BRONX 60, N.Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СЕРЕДА, 17-го ЖОВТНЯ 1962:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Клюб Поступовий", Від. 70, в год. 7:00 веч., в УНДомі, при 96 Fleet St. — П. Костик, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЖОВТНЯ 1962:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 170, в год. 6:00 веч., в УНДомі, при 90 Фліт вул. Проситься членів громадно прибути та вирівняти членські вкладки. — І. Грабар, секр.

СУБОТА, 20-го ЖОВТНЯ 1962:

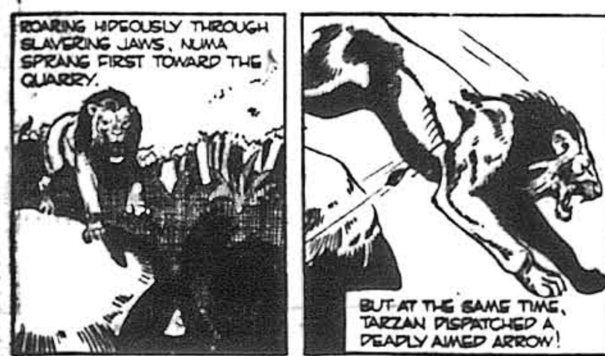
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Побір вкладок Відд. 397, від год. 3-4-ої. Просимо членів не залягати із вкладками. — Олена Штогрин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Побір вкладок Відд. 189, від год. 4-5ої по пол., під ч. 847 Норт Френклін вул. Просимо членів обов'язково прибути і вирівняти свої залеглості. — Олена Штогрин, гол. радна.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 7:30 вечора, в Січовім Домі. — М. П. Отрок, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Триквартальні Збори Т-ва „Згода" Відд. 20. Проситься всіх членів прибути на ці Збори. Фінансовий секретар звітуватиме з 9-місячної діяльности Відділу. — И. Косій, секр.

ТАРЗАН, ч. 4923. Тарзан в небезпеці!

Дико ричачи ослинненими щелепами Нума перший скочив до здобичі.

Але в цій саме хвилині Тарзан випустив смертоносну стрілу!

Але Сейбор швидко відгукнулася і зі мстивим криком скочила до людини, яка вбила її самця.